

Helle

Av Knut Raastad, 2021

Helle gnr. 69 bnr. 1 ligg i nedre Nordherad ovanfor Fellese. Helle er nemnd frå 1355. I 1428 er nemnd nedre Helle, det må dermed ha vore to gardar. Helle vart skrivi som Hellien i 1558, Hellen 1578, Hellenne 1594, Hilden 1604, Helden 1668, 1723.

Skattelista gjengjerden 1528 viser brukaren Per Lax som truleg var på Helle. Jordebok 1577 og seinare samt bygningsskatten 1604 nemner Helle som fullgard.

Jon Trondsen Helle f.ca.1515 d.før 1573, han var son til Trond Endridsson Tynnøl. Jon var gift med Anne Eriksdtr. Glømmen i Øyer og dei budde på Glømmen. Jon Trondsen var eigar av 4 huder i Helle. Jon og Anne hadde mange barn, bl.a.

Erik f.ca.1548

Erik Jonsen Helle f.ca.1548 d.før 1611 var gift med Jøa, dei hadde 4 barn:

Jon f.ca. 1585, neste brukar

Anne f.ca.1585, g.m. Knut Ingulshus Dovre f.ca.1580

Ingebjørg f.ca. 1585/1590 d.etter 1664, g.m. Knut Olsen Storvik f.ca. 1580/1590 d.før 1664

Kari f.ca.1590, g.m. Jakob Sørem d.før 1645

Landskatten 1610 og utover viser Jonn Helden som brukar, han er i 1615 nemnd som eigar av 2 huder 10 skinn i Helle. Trond Valbjør eigde 1 hud i Helle, i 1624 er ikkje dette nemnd men dottera Gunhild Trondsdr. Valbjør eigde ½ hud i Helle. Koppskatten 1645 nemner Jon Helden og hans hustru. Matrikkelen 1647 nemner Jon Helle som brukar av 5 huder, dette eig han sjølv saman med sine loddeiarar. Jon Helle er nemnd som lensmann i 1621. Jon Eriksen Helle f.ca.1585 var gift med Rønnaug d.y. Ivarsdr. Sandbu f.ca.1598 d.1659. Skifte 1659 viser skifte av 4 huder 1 skinn i Helle og 7 barn:

Erik f.1617, neste brukar

Tjøstel f.1618 d.etter 1702, g.m. Ingebjørg Jonsdr. Kleppe f.ca.1628 d.e.1702, på s.Kleppe Olluf

Gjøa f.ca.1620 d.e.1698

Kari f.ca.1625 d.etter 1702, g.m. Christen Hansen Fellese f.1624 d.e.1702

Anne f.1625/1630 d.før 1697, g.m. Johannes Hansen Fellese f.ca.1627 d.før 1697, til Einarsvoll

Rønne f.ca.1630

Av manntalet 1666 og matrikkelen 1668 går det fram at Helle var reknea som fullgard med skyld 6 huder. Oppsitjaren Erik Jonsen Helle f.1617 eigde 1 ½ hud 4 skinn medan reisten er nemnd som bondegods. Jordebok 1661 viser fleire eigarar som truleg er andre i familien: Siver Øvreøy og Pål Harildstad 1 hud, Jens Belle 4 skinn, Ole Arnekleiv 3 skinn, Ole Helle 1 hud, Anne Jonsdr. ½ hud, Rønnaug Jonsdr. ½ hud, Christen Fellese ½ hud, Sevald Blakar ½ hud. Erik var gift med Gunhild Rolvsdotter Blakar og i 1666 budde også bror hennar Ole Rolfssøn f.ca.1612 på Helle. Matrikkelen 1668 viser at Helle hadde sommarseter i

Griningsdalen og vårseter var Hellesetra (truleg er dette setra i Nordheradslia, nå Resvoldsetra). Erik og Gunhild hadde barna:

Eli f.ca.1660

Jon Eriksen Helle f.ca.1666 d.etter 1723, neste brukar

Jon Eriksen Helle f.ca.1666 d.etter 1723, gift med Torø Torsteinsdr. Kleppe n. f.ca.1660 d.1695. Skoskatten 1711 nemner Jon Helle og 6 barn utan at vi har oversikt over så mange. Jon og Torø hadde 2 barn:

Erik Jonsen Helle, f.ca. 1690, neste brukar

Gunhild Jonsdr. Helle f.ca.1695, gift med Hans Hansen Valde n. f.ca.1685/1690 d.før.1738
Jon Eriksen Helle f.ca.1660 gift på nytt med Ragnhild Eriksdotter. Jon og Ragnhild skifta i levande live i 1723, dei hadde 4 barn:

Tora Jonsdr. f.ca.1700 d.etter 1755, g.m. Engebret Johannessen Valde f.ca.1690/1695

Ingebjørg f.ca.1700, g.1721 m. Tjøstolv Jonsson Kleppe f.1695-1765

Ola Jonsson f.1704/05 d.før 1746

Erik d.y. Jonson Helle f.1708 d.før 1746

Erik Jonsen Helle f.ca.1690 fekk skjøte på Helle 6 huder i 1724, det han ikkje arva sjølv kjøpte han av dei fem syskjena. Erik var gift med Aaste Iversdr. Fellese f.ca.1690 dotter til Iver Christensen Fellese 1665-1727 og Ingeborg Olsdr. Storvik s. Dei hadde ikkje barn, dermed arva systersonen Helle i 1749.

Hans Hansen Valde n. 1721-1780 var son til Hans Hansen Valde n. f.ca.1685/1690 d.etter 1754 og Gunhild Jonsdr. Helle f.ca.1695. Hans 1721-1780 var gift med Ingeborg Christensdr. Fellese 1726-1774, dotter til Christen Iversen Fellese f.ca.1695 d.1762 og Ingeborg Amundsdr. Viste ø. Hans overtok etter onkelen medan Aaste var tanta til Ingeborg. Hans og Ingeborg hadde 8 barn:

Aaste f.ca.1747/48 d.1814, g.1780 m. Ole Olsen Holen f.1752/53 d.etter 1814. Husmann i Hellelykkja.

Gunhild f.ca.1754 d.1782, ugift

Ingrid 1754-1853, g.m. Knut Pålsen Kaggerud (Heidal) 1752-1828

Ingrid d.y. f.1757 d.før 1780

Erik 1761-1841, neste brukar

Hans 1765-1852, g.m. Kari Johannesdr. Valde n. 1764-1834, husmann på Resvoll

Ymbjør f.1769

Tord

Erik Hansen Helle 1761-1841 fekk skjøte på Helle i 1783, han var gift med Marit Knutsdr. Siem (Huden) 1766-1808, dotter til Knut Gudbrandsen Huden 1721-1804 og Aagot Olsdr. 1729-1774. Erik og Marit hadde 10 barn:

Imbiør f.1783, d. som barn

Hans 1786-1831, neste brukar

Aagot 1792-1880, g.m. Arne Jonsen Råstad n. f.ca.1764 d.1836. På nordgard Råstad.

Marit f.1789 d. som barn

Marit d.y. f.1794 d.1858, g.m. Ole Olsen Austrem f.1792

Ingrid 1797-1841, g.m. Jon Jonsen Mo 1792-1864. På Garmo nordistuen. Dottera arva Helle.

Imbiør 1800-1877, g.1820 m. Erik Pålsen Blessum n. 1794-1872

Imbiør d.y. 1802-1842, g.1824 m. Guttorm Olsen Aasaaren (på Råstad n) 1794-1875

Knut 1805-1809

Ener 1808-1876, g.m. Aagot Hansdtr. Valde n. 1796-1861, g.2.gong m.Ingrid Hansdtr.
Tessneset 1829-1911

Hans Eriksen Helle 1786-1831 fekk skjøte på Helle 6 huder i 1804. Han vart 1808 gift med Ragnhild Andersdtr. Sunde 1786-1864, dotter til Anders Johannessen Sunde 1758-1828 og Aase d.y. Olsdtr. Raastad s 1751-1815. (Ragnhild var gift på nytt med Pål Olsen Slette 1797-1853, barnlause). Hans og Ragnhild var barnlause og adopterte Hans si systerdotter Ragnhild Jonsdtr. Garmo 1829-1904 som derfor overtok Helle.

Ragnhild Jonsdotter Garmo 1829-1904 var gift med Ole Gudbrandsen Snerle m. 1837-1904, son til Gudbrand Tordsen Snerle 1801-1846 og Kari Olsdtr. Slette 1801-1861. Barn:
Hans 1859-1931, g.1884 m. Mari Hansdtr. Tolstad 1853-1897. Til Snerle m.
Gudbrand f.1861, studerte ved veterinærskulen i Skara, med fullførte ikkje. Til USA
Ragnhild 1863-1942, g.m. Pål d.y. Hansen Tolstad 1856-1916. På Tolstad.
Pål 1866-1948, neste brukar
Kari 1870-1948, g.m. Pål Knutsen Stokstad nedre 1861-1946. På Stokstad.
Torsten 1870-1871

Pål Olsen Helle 1866-1948 var gift med Mari Andersdtr. Rusnes 1867-1953, dotter til Anders Iversen Stokstad og Barbro Knutsdtr. Rusnes 1832-1917. Pål og Mari hadde 5 barn:
Ragnhild 1893-1928, ugift.
Kari 1895-1975, ugift, neste brukar.
Barbro 1897-1980, ugift, neste brukar
Marit 1900-1980, gift med Nicolay Bø (Gausdal) 1890-1960, sonen deira overtok Helle
Ole 1902-1905

Kari og Barbro overtok Helle med skjøte frå faren i 1946. I 1958 overtok Pål Bø f.1933 Helle etter tantene.

Pål Bø 1933-2021 vart 1958 gift med Aase Kleiven, Sel 1931-2005, dotter til Jakob H. Kleiven f.1901 og Rønnaug Sørli f.1900. Dei hadde ei dotter:
Mette Ragnhild f.1963, neste brukar

Mette Ragnhild Helle f.1963 overtok Helle i 2003. Ho var gift med Lars Nordby, Gjøvik f.1948. Dei har ein son:
Pål Kristian f.1991

I 1668 vart det på Helle fødd 45 fe, det var 8 hestar og det vart sådd 10 tønner.

I 1865 var det på Helle 7 hestar, 34 kyr, 55 sauer, 20 geit og 9 grisar. Det vart sådd 1 tønne rug, 9 tønner bygg og 8 tønner poteter.

Kjelder:

P.Ø.Kvarberg 2000: Slekter i Vågå og Lom, Slekten på Fellese med Helle, Helleløkken- og Resvoldrekken
Slekten på Valde søre
Slekten på Mo
Slekten på Kleppe

Norske Gardsbruk 1953-1997

Opplandsarkivet Vågå: familieark frå folketellingar og kyrkjebøker, panteregister mm.

Folketeljning 1801, 1865, 1875, 1900

Gjengjerden 1528, kopperskatten 1645, matrikkel 1647, manntal 1666, matrikkel 1668, skoskatten 1711, matrikkel 1719

O. Rygh: Norske Gaardnavne / Diplomatarium Norvegicum
1881.no
Jakup Skjedsvoll: avskrifter jordebøker m.m.
Engbret Hougen 1974: Ættebok for Gudbrandsdalen III